

Ustaja na Kitajskem. Doslej, zmagujejo
na celi črti. Vršili so se že velikanski
boji. Cesarstvo je v nevarnosti.

Dama

ki drži kaj na zdravo ne-
govanje kože, ki hoče zlasti
pege odstraniti ter mehko,
nežno kožo in beli teint
dobiti in obdržati, umiva
se edino z
**„Steckenpferd“ lilije-
nim mlečnim mlekom**
(znamka „Steckenpferd“) od
Bergmann & Co. Teilsen a. E.
Kos za 80 h se dobi v vseh
apotekah, drogerijah in tr-
govinah s parfomom itd.

Dopisi.

Sv. Trojica Slov. gor. (Zmaga naša stranke). Poraz klerikalcev! V soboto dne 21. t. m. je bil pri nas tisti veliki dan, na katerem so hoteli privandran dohtarji, učitelji, kaplani in župniki z našimi dosedanjimi voditelji posojilnega društva za vedno obračunat, ja za ta dan je bil napovedan potres za trojiški trg. Agitirali so vsi klerikalci, od dohtarja do krojaških pomočnikov. Ali tudi naša stranka ni gála. Zgodaj v jutru je že bilo živahno gibanje v trgu. Ljudi je bilo kakor na Kvaternici. Začne se volitva. Pride štetje glasov in prinese veselja naši stranki. Ali naši nasprotniki! O joj! Sli so, kakor da bi bili s kropom politiki. 94 klerikalnim glasom je stalo 242 naših glasov nasproti. Ne vemo, kako je sedaj nasprotnim gospodom agitatorjem pri srcu. Vemo pa, da je v naših vrstah veselje, kakor še ga do sedaj ni bilo. Ker ta dan je bila sodbá črez politiko naših klerikalcev, kateri si bodo ta dan zapomnili celo svoje življenje, ker hoteli so črez druge soditi in obsojati so sami. Ti gospodje mislijo, da sedajni kmet in želar ni več samostojen; ali mislijo, da sedajni volilec ima svojo pamet v čerljih? Ker drugače ja ni misliti, da bi se ti kranjski privandranec kaj takšnega upali. Vsak volilec je dobro vedel, za kaj se gre. Hoteli so ti ljudje gospoda Golloba od vodstva tega društva odstraniti, ker ne trobi v njih rog, ker je njegovo delo pri posojilnici brez politike in strankarstva. In ljudstvo dobro zna, da takega vodstva, kateri bi tako dobro deloval, kakor je dosedanj, ne more več dobiti, ker naši klerikalci takih gospodov in kmetov v svoji sredi nimajo, ako bi jih tudi s svetilnico iskali. Dokaz je v tem, da je njih volilni listek poln izposojenih imenov od sedajnega odbora. Ali se ne sramujete, da je z vami tako malo ljudi, da še si morate naša imena izposojati? Gospod dohtar,

Vam pa svetujemo, da raje idete Vaše kranjske bratce podučevati, ker pri nas ni tal za Vašo kranjsko politiko. Mi smo Štajerci in bomo Štajerci ostali! Juhu!!

Sv. Trojica Slov. gor. Dragi „Štajerci!“ Z veseljem ti naznanim našo sijajno zmago; zato ne zavrnj ta listek in popiši vse. da naj se izve, kakšni so naši nasprotniki. Tukaj imamo posojilnico, katero sta g. Gollob in Kirbisch ustanovila že pred 15 let. Vsa leta sem je bil mir in zadovoljnost z njo, kar naenkrat je hotel tukajšni miroljubni (?) učitelj Klemenčič našega načelnika g. Golloba in Kirbisch izbacniti, in sebe, kakor tudi sem privandranega kranjskega hujška zdravnika Kraigher-ja na to mesto postaviti. Ker pa nista nikakšna posestnika, — nihče ni hotel ta dva voliti. Agitirali so cele 4 tedne, le pravih agentov niso imeli; vzeli so si kaplane in blapce na pomoč. Učitelju Klemenčiču je vrlo pomagala agitirati njegova žena, po domačem povedano Tušakovca. Noč in dan je ta oseba letala pri sv. Antonu in lovila volilce. katerim se je po 1 krono obetal za pot. Z veliko silo vseh agentov so komaj kakih 70 Antonjevcev skupaj spravili, čeravno se je Kraigher bahal, da jih pride 150 volilcev. Ker pa tamkaj ljudje že dolgo ne marajo Tušakov in tudi ne Kraigher-ja, niso hoteli z njimi iti. Lepo plačilo je dobil učitelj Klemenčič; ponudila se mu je zaušnica pred vsemi volilci. Njegove žene pa nihče v trojiškem trgu ne mara! Naša stranka je dobila 242 glasov, nasprotna pa samo 94. Ako ravno so kaplani celo mašo služili za srečni izid volitve, vendar so grozno propadli! Prihodnjic več!

Sv. Anton v Slov. gor. Zadnji „Gospodar“ hoče oprati in očistiti g. kaplana vsled našega dopisa v št. 42 „Štajerca“. Pravi, da je dopis poln neumnosti in laži. Mi dopisa ne moremo olepšati, moramo pisati ravno tako, kot je v resnici. Če je pa poln neumnosti, si je pač kaplan kriv sam; zakaj se je tako obnašal? To pa tudi zna vsak okoličan, da pišemo resnico. Nočemo škodovati nobenemu na poštenju, še manj pa takšnim osebam. To bodi v potrdilo za naš dopis!

Podčetrtak. Doteklo je že nekaj časa, kar je županoval v našem trgu zdravnik Brešar, zagrižen vrvak in velik nasprotnik vsakega, ki ne tuli v njegov liberalni rog. Proti izvolitvi Nemcev v odbor in proti nekaterim udom požarne brambe je naš zdravnik velik nasprotnik, ker ne pomisli, da so Nemci tudi davkoplačevalci in se jim ne sme kratiti pravic. Kot bivši župan je skliceval seje vedno le v noči, sprejemal ni predlogov odbornikov, predloge in sklepe, tikajoče se občine, stavl je sam in konečno je podal odbornikom zapisnik v podpis. Gorje, če

je kdo izmed odbornikov povzel besedo proti njegovemu sklepu, zarohnel je nad njim, da je bila groza — slepa pokorščina kakor „Lord-Majorja“ bila je na programu. Arogantno je postopal s kmeti, ki so prišli k njemu vprašat za svet; dostikrat so bile duri premajhne za došleca, pri katerih je prilezal vbogi kmetič. A ljudstvo se je bilo naveličalo sultanskih, turških šeg. Pri novih volitvah je padla temu možakarju županska krona raz glave, še v odbor ni bil izvoljen. Njegovo arogantno, neotesano občevanje z bolniki, posebno s tistimi, ki dojdejo k njemu iskat zdravniške pomoči z ubožnim spričevalom občine, presega že vse meje. Zakaj se Vam izplača mesečno gotova svota denarja pri davkarji? Ali se veste spominjati, ko ste pred nekim časom bolnike, revčke z ubožnim spričevalom napodili, da celo za ušesa vlekli, da so kazali tržanom potem znatne poškodbe?! Prič dovolj, gospodine! Imamo še več reči te vrste proti Vam, in če ne bode tega surovega postopanja konec, bomo se obrnili na drugo mesto.

Pravicoljub.

Zobna kréma

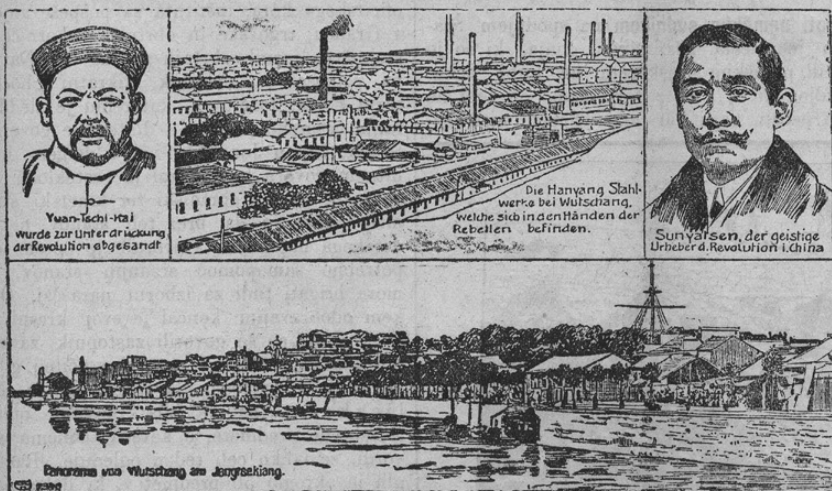
KALODONT
Ustna voda 40

Proti klerikalizmu!

I.

V resnih časih živimo in ni stanu, ki bi bil z današnjimi razmerami zadovoljen. Pa tudi skoraj noben stan vzroka nima za to hvalisano zadovoljnost. Draginja pritiska z neverjetno brezobzirnostjo na vse prebivalstvo. Denar je izgubil tako rekoč vsako vrednost in kar ti je pred par desetletji zadostovalo za celi mesec, ne zadostuje danes niti za celi teden. Delavci so izročeni bedi in revščini, naj delajo potem v fabrikah, na posestih ali pa v mali obrtniji. Vse sili iz dežele v mesta in le pohabljeni, ki jih je fabrika izmozgala ter iztisnila, pohajajo zopet nazaj na kmete. Kako grozovita je n. pr. revščina rudarjev, ki pod zemljo v večni nevarnosti kopljejo „črni diamant“! In na starost jih čaka — beraška palica. Mali obrtniki udani so isti usodi. Davno so že minuli časi, ko je imelo rokodelstvo „zlata tla.“ V srednjem veku so rokodelci in trgovci sezidali velika mesta, premagali oholo plemenitaštvo in vstvarjali bogastvo domovine. Dandanes pa je postal obrtnik „mali mož“, danes komaj toliko zasluži, da more lačno svojo deco obleči, danes nima bodočnosti in i njega čaka — beraška palica. Lagali bi, ko bi trdili, da se godi malemu uradništvu bolje. Vsi tisti vbogi pisarji, uradni sluge, mali uradniki v državni in zasebni službi, pa tudi nižji oficirji, kaplani v slabih farah itd. čutijo bremena draginje in morajo vsaki vinar desetkrat v roki obrniti, predno ga izdajo. V lepi, dostojni obleki morajo hoditi, ali pod obleko jim kruli lačni želodec. In učitelji? Nespameten je človek, ki tem velikim dobrotnikom ljudstva, v katerih rokah leži bodočnost človeštva, ne privoči malenkostno plačo, ki jo danes dobivajo. Tako so vsi stanovi v revščini in ob robu obupa. Lahko pa trdimo, da kmetsko ljudstvo splošno bedo najbolj čuti! Davki, občinske, okrajne, deželne doklade postajajo vedno večji, za mrtvo zemljo celo mora kmet davke plačevati, od nevihte, od toče, hude ure, od suše in preobilega deževja je kmet odvisen, vse njegovo stremljenje je danes osredotočeno v želji, da bi zamogel vsaj obresti plačevati. Oče zapusti sinu zadolženo hišo in sin zopet vnuku. Od pokoljenja za pokoljenja se vlečejo ti dolgovi in nikdo se jih ne more otresti. Eksekutor pride, — to je cilj kmeta! Tisti, ki znajo s tako lepimi besedami hvaliti srečni kmetski stan, naj bi poskusili enkrat to „srečo“ živjeti! In tisti, ki kričijo, da je kmet „oderuh“, ki podraži živila, tistim prismojenim babnicam, ki se na tržnem prostoru za vsako jajce prepirajo, medtem ko mečejo denar za svoje še bolj prismojene klobuke skozi okno, — priporočali bi, da naj se vsedejo enkrat h kmetskimi žgancem in naj vza-

Ustaja na Kitajskem.

Zur Rebellion in China.

Kakor smo že poročali, divja zdaj po solnčni državi. Kitajski velikanska revolucija, katere namen je, prevreči vladujočo cesarsko družino in prepoditi evropejske „tujce“. Ustaja se je pričela v srednji Kitajski in v njen poglaviti vodja v inozemstvu živi dr. Sun-Yat-Sen, jako pametni, evropejsko izobraženi mož. Naši slikarji ga vidimo na desni strani zgoraj. Kitajska vlada je razpisala na njegovo glavo 2 milijona denarja. Da zaduši revolucijo, pooblaščen je kitajski državnik Yuantschikai, katerega vidimo na naši sliki v levem kotu

zunaj. Tega moža nameravajo napraviti za podkralja v teh puntarskih pokrajinah. Ali ustaši so v mestih Jutschang, Hankau in Hanjang že republiko proglasili ter dr. Sun-Yat-Sena za prvega predsednika izvolili. Izid revolucije danes še ni znan. Zanimivo je to, da je v ustaških pokrajinah tudi mnogo evropejskih naselbin, ki so seveda v veliki nevarnosti. Mnogo industrije je tam in tvori jo tja kraji središča trgovine in industrije na Kitajskem. O uporu samem poročamo še na drugem mestu.

Ali imate bolečine?

Revmatične, gihtične, glavobol, zobobol? Ali ste vsled prehlajenja, prepiha kaj pridobili? Poskusite vendar bolečine odstranjajoče, ozdravljajoče, okrep-

čevalno sredstvo Fellerjev fluid z „Elsafliid“. To je res dobro! To nisamo reklama! Poskusni tucat 5 K franko. Izdelovatelj samo apoteker Feller v Stubici, Elsaplatz Nr. 241 (Hrvaško)

mejo gnojne vile v roke. Ponehali bodoje potem s svojim nezmiselnim kričanjem!

Povedati smo hoteli, da se danes vsem stanovom slabo godi. Izvzeti so le velekapitalistični akcionarji, visoki uradniki, ki zaslužijo za en podpis več nego kmet za pridelke enega orala zemlje, visoki duhovniki, katerih dohodki gredo v stotisoče in ednaki srečneži. Ali s tem, da se pozna splošno bedo, še ni vse storjeno. Treba je preiskati vzroke te bede in te revščine, treba je pregledati, od kje prihaja vse to zlo! Pri tem pa se pride do zaključka, da je eden poglobitnejših vzrokov gospodarskega nazadovanja in splošne revščine — klerikalizem. Kako to pride, kako deluje in nastopa klerikalizem, povedali bodemo v nadaljnjih oddelkih teh naših člankov!

(Naprej prihodnjic.)

V vsaki hiši

lahko izostanejo, vendar ne prijetnosti pralnega dneva, ako se namoči perilo že na predvečer s pralnim praškom ki popolnoma izloči vso nesnago.

Pralni prašek je predmet zaupanja, kajti lahko je ponarejen in težko je ponaredbo dognati. Ako kupite izdelek tvrdke, katera Vam za pristnost jamči, tedaj bodele gotovo prejele zanesljivo pralno sredstvo. Ponarejeni pralni praški (prah iz mila) sicer tudi dobro čistijo, a uničijo v kratkem času vsako perilo. Najboljši in najzanesljivejši pralni prašek je vsekakor

Schichtov
pralni ekstrakt „Ženska hvala“.

Novice.

Današnja številka ima zopet 4 strani priloge in šteje torej skupaj 12 strani ter več slik.

Naš koledar za l. 1912 je torej izšel in se bode začel s prihodnjo nedeljo dne 29. oktobra prodajati. Cena mu je kakor vedno le 60 vinarjev, s poštnino pa 10 vinarjev več. Tudi letos velja določba, da dobi en koledar zastoj, kdor jih naroči ali kupi 10. — Naš koledar obsega letos 144 strani. Na teh je 17 lepih, krasnih slik iz haložanskih vinogradov. Od slik naj omenimo le: vinograde v Janževem vrhu, v Turškem vrhu, v Podlehniku, v Gorencih, v Lipovcih itd.; nadalje travnike v Podlehniku, plemsko živino istotam, krasni paviljon štajerske šparkske na l. intern. lovski razstavi na Dunaju l. 1910 itd. itd. Mislimo da bodejo te krasne slike vsacega čitatelja močno razveselile. Kar se tiče vsebine letošnjega našega koledarja, omenimo naj sledeče. Koledar obsega: 1. Leto 1912. — 2. Deželni patroni. — 3. Cesarska rodbina. — 4. Avstro-ogrske deželne barve. — 5. Vlada rji v Evropi. — 6. Kalendarj (s potrebnimi zapisniki itd.) — 7. „V leto 1912!“ (uvodne besede). — 8. „Fantje, fant“ (povest, spisal Karl Linhart). — 9. „Na planini nigreha“... (povest, spisal Peter Rosegger).

— 10. „Avstrijska mesta“. — 11. „Država kot gospodar“ (po „Landbote“). — 12. „Kašmirjev šal“ (povest; spisal Hans Lassmann). — 13. „Produkcija zlata in srebra na Avstrijskem“. — 14. „Filozof“ (povest; spisal Peter Rosegger). — 15. „Novoletna noč nesrečneža“ (spisal J. P. F. Richter). — 16. „Obdačenje v Avstriji“. — 17. „Po suši“ (gospodarski članek; spisal Vičanski Škerlec). — 18. „Gospodarske drobtinice“. — 19. „Kloštrina Avstrijskem“. — 20. „Ura bije“... (pesen; spisal K. Linhart); — 21. „Gigia“ (povest; spisal K. Linhart); — 22. „Vojne mornarice“. — 23. „Štajerska“ (pesen); — 24. „Začarani kotelj“ (starijaponska pravljica); — 25. „Od solnca“ (spisal dr. Artur Krause); — 26. „V snežnem viharju“ (rusko spisal Puškin); — 27. „Čudežno spanje“ (spisal T. pl. Altwallstädt); — 28. „Svetnica“ (povest; spisal Jos. Stutzin); — 29. „Katero gospodarstvo se lahko imenuje umno in zato napredno“ (spisal V. Holz); — 30. „Neviden“ (povestica; po pisu dr. Hilda); — 31. Zopet nekaj napredne pridige“ (spisal „Stajerčevi“ Pratikar); — 32. „Naše gorice“. — 33. „Zanimive vesti“. — 34. „Sejmi“ (na Štajerskem in Koroškem ter važnejši v sosednih deželah); — 35. „Poštne določbe“ itd. itd. Naši čitatelji razvidijo iz tega, da je koledar letos izredno bogate vsebine in da je gotovo malenkostne svoje cene vreden! Posežite torej po edinemu naprednemu koledarju! Naročite se hitro, dokler zaloga ni razprodana!

Vinska trgatve je večinoma končana, sod za sodom se pelje po cestah v mesta in na kolodvore. Bila je zadovoljliva, letošnja trgatve. Čeprav v mnogih goricah iz teh ali onih razlogov niso toliko pridelali, kakor bi bilo želeli in pričakovati, se vendar lahko reče, da je letošnja trgatve srednje-dobra in da je mošta dovolj. Na vsak način pa je letošnja kapljica imenitna. V kolikor so doslej mošt po raznih vinogradniških pokrajinah merili, se lahko reče, da je povsod vsebina sladkorja izvenredno visoka. Vino bode torej izborno. Vseled tega tudi cene niso padle. Letošnji pridelek ima dobro ceno in ga bodejo kmetje prav lahko prodali. Prav mnogo vina so razne kmetijske zadruge nakupile. Kakor že omenjeno, nakupuje vinogradniška zadruga v Ptujju še vedno vino po najvišjih cenah. Tudi tujih, večidel nemških kupcev je že mnogo prišlo. Zanimivo je, kako znajo zdaj tudi najzagriženjši prvaki nakrat lepo nemško govoriti in kako pozabijo nakrat na nekdanje geslo: Svoji k svojim! Ja, ja, časi se pač spreminjajo... Hvalimo Boga, da nam je dal vsaj v vinogradih dovolj dobrega pridelka!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Proti nemškim sodnikom na spodnjem Štajerskem je pričela zdaj divja gonja, ki so jo povzročili prvaki hujšakcem na ljubo nekateri ljudje. Mi se s to zadevo samo ob sebi ne bomo pečali, kajti kar imajo Nemci med se-

boj, to bodejo že brez nas dokončali. Dotaknemo torej stvar le v toliko, v kolikor se tiče naših razmer in v kolikor ima vpliva na slovensko prebivalstvo Spodnje-Stajerske. Neki nemški posameznik imel je namreč vsled svoje nepremišljenosti smolo pred sodnijo in — zabavlja zdaj čez sodnike. Prvaški listi pa so porabili to stvar in so pričeli svoje nesramne napade na sodnike ponavljati. Odlikuje se v tem oziru ptujski advokat dr. Brumen, ki najbedastejšje članke po ljubljanskih cunjah objavlja. Ta drugače do skrajnosti smešni dr. Brumen pozabi pri tem na tri stvari: 1) pozabi, da je svoje bedaste članke že najmanj desetkrat prežvekel in da njegove neumne laži vsled tega ne pomenijo ničesar novega; — 2) pozabi, da pri njegovih napadih vsakdo vè, kam pes taco moli; Brumen je bil že tolikokrat zaradi svoje juridične impotence, svoje duševne kratkovidnosti in svoje prvaške predrznosti občutno kaznovan, on je že tolikokrat v svojih neumnih tožbah pogorel, njemu so morali sodniki že tolikokrat 2 in 3 krat previsoke ekspenzarske račune črtati ter dvakratne njegove račune (slovenskim kmetom!) razveljaviti, da ni čuda, ako temu ober-juristu noben pastir več tožbe ne zaupa; — in 3) pozabi ta dr. Brumen, da je sodnisko o značeni denuncijant in da mora torej jezik držati, kakor je to obljubil, ko je pri Nemcih fehtaril, da so ga resili zasluženega zapora... Pa tudi klerikalni poštenjak dr. Benkovič se nekaj ujeta in psuje sodnike. Možicelj je Brumenu v vsakem oziru podoben. Zaradi svojega predolgega jezika jih je ta veliki „Slovenec“ že od Slovencev samih s pasjim bičem dobil. Pa menda še nima dovolj... Tema dvema gospodoma povemo enkrat za vselej, da naj molčita, ker sta zadnja dva, ki bi imela glede sodnikov jezik obrniti! Klerikalni listi so sami pred par meseci izjavili, da jim je ljubši nemški sodnik nego slovensko-liberalni, ker smatrajo nemškega za bolj objektivnega in nadstrankarskega nego liberalne prvaške zagriženec. Danes pa naj bi en Benkovič jeziček brusil? Ej prvaki, bili smo v zadnjem času premili in predobri in treba bode, da vzamemo zopet enkrat ojstrejšo krtačo!

II. razstava učeniških del v Ptujju se je otvorila preteklo nedeljo v veliki dvorani ptujске kazine. Dvorana je bila polna občinstva, ki je takoj zanimive razstavljene predmete pridnih učencev ogledovalo. Med slavnostno otvoritvijo svirala je ptujska deška godba. Razstavo otvoril je načelnik zveze združ g. K. Nikola s pri srčnimi besedami. Povdarjal je veliki pomen obrtništvu za gospodarstvo domovine in pomen izobrazbe dobrega ter zvestega rokodelskega naraščaja. Pozdravil je zlasti protektorja razstave, župana in poslanca Jos. Orni g. nadalje uradnega vodjo okrajnega glavarstva dr. Netoliczka, prošta veleč. g. Fleck, zastopnike oficirskega kôra, inštituta za pospeševanje obrti v Gradcu, trgovske in obrtniške zbornice, predstojništva raznih obrtnih združg itd. Na koncu pa prinesel je govornik trikratni „hoch“ cesarju Franc Jožefu I., kateremu je sledilo sviranje cesarske pesni. — Potem je govoril protektor, župan Jos. Orni g. V dolgem in imenitnem govoru je dokazal iz preteklosti in sedanjosti, da sta obrtniški ter kmetijski stan temelj države in da brez teh stanov ni gospodarskega napredka. Govornik je potem označil potrebno samopomoč srednjih stanov, ki se mora brigati tudi za izborni naraščaj. Ob velikem odobravanju končal je svoj krasni govor. — Nadalje so še govorili zastopnik zaveza za pospeševanje obrtnije potovalni učitelj g. Eder in vodja okrajnega glavarstva g. dr. Netoliczka. S tem je bila razstava otvorjena. Razstavne predmete, o katerih bomo še govorili, se lahko celi teden ogleduje. Razstavljnih je okroglo 50 predmetov, ki dokazujejo vsi izredno spretnost učencev. Prihodnjo nedeljo bode zaključek razstave; ob tej priliki se bode tudi posameznim učencem odlikovanja podelilo. Razstava je dokaz, da se pametni obrtniki brigajo za napredek in za gospodarsko zboljšanje svojega položaja. In v tem zmislu jim čestitamo!

Nemško šolo v Peklju, prvo po pesniku Petru Rosegger imenovano, je torej vodstvo nemškega „Schulvereina“ uresničilo in preteklo nedeljo otvorilo. Svečanost je bila imenitna. Do-

Od vojske.

Predležča slika kaže nam zanimivi prizor iz tripoličanskih bojev. Po končanem obstreljavanju mesta Tripolisa so se italijanski vojaki takoj izkrcali in so skušali mesto polagoma zavzeti. Na razvalinah turških fôrôv pa se je zgodil slučaj, ki ga kaže naša slika. Zastopnik Nemčije konzul dr. Tilger podal se je namreč v imenu vseh tripoličanskih Evropejcev iz diplomatske uljudnosti v spremstvu dveh kavasov (domačih služabnikov) k Italijanom. Pred njim je korakal služabnik z belo zastavo kot znamenjem miru. Za njim pa služabnik z nemško zastavo. Konzul sam ni prišel v uniformi, marveč „po domače“ s slannikom in

Der deutsche Konsul auf dem Weg zu den Italienern

tropsko obleko. Dr. Tilger je zdaj zbolel in je Tripolis zapustil.